

ยางพาราไทย

ตอนที่ 1

ผู้เขียนได้รับการติดต่อจากบรรณาธิการวารสาร “คนสหกรณ์” ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับยางพารา เพื่อลงในวารสารฉบับนี้ ผู้เขียนคิดอยู่ว่าจะเขียนเรื่องอะไรดีเกี่ยวกับยางพารา เพราะส่วนใหญ่มีเอกสารที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับยางพาราเผยแพร่อยู่แล้ว พอดีโครงการวิจัยการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน : เครือข่ายคุณค่ายางพาราได้รับอนุมัติจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยให้ดำเนินการวิจัยได้ เลยอยากเล่าสู่กันฟังเกี่ยวกับโครงการนี้ ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งในชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรมของสินค้าเกษตรที่สำคัญต่างๆ ของประเทศ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหารูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายยางพาราที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนนำควรเป็นอย่างไรจึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของชาวสวนยางพาราอย่างยั่งยืนและมีการค้าที่เป็นธรรม เพราะจากที่ผ่านมาในปี 2551 ราคายางพารามีความผันผวนสูงมาก โดยราคาขายพาราสูงมากในต้นปี จนสูงสุดในเดือนกรกฎาคม ซึ่งเกษตรกรขายได้ถึง กิโลกรัมละ 99 บาท และมีแนวโน้มลดลงจนราคาตกลงเหลือราคาเฉลี่ย 34 บาทในเดือนธันวาคม ซึ่งการค้าแบบนี้เมื่อราคาสูง ผู้

แปรรูปก็เดือดร้อน เนื่องจากมีต้นทุนสูง แต่เมื่อราคาลดลง เกษตรกรชาวสวนก็เดือดร้อน เพราะรายได้ลดลง แต่ผู้แปรรูปก็จะได้วัตถุดิบที่มีต้นทุนถูกลง จะเห็นได้ว่าถ้าหากเป็นการค้าแบบที่ใครที่มัน ก็จะมีผู้เดือดร้อน ไม่ยั่งยืน

ราคาขายแผ่น

ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถาบันประเภทสหกรณ์ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับยางพาราควรที่จะได้เป็นแกนกลางเชื่อมโยงสมาชิกชาวสวนยางกับผู้ใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป

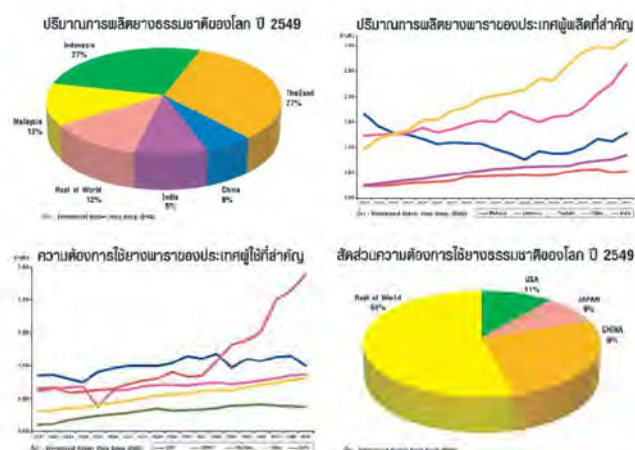
ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อลดค่าใช้จ่ายทางการตลาดในการนำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้ใช้ได้ในต้นทุนที่ถูกลง ซึ่งจะทำให้ชาวสวนยางพาราได้รับราคาที่สูงขึ้น และผู้ใช้ได้ในราคาที่ถูกลง และมีความต้องการสินค้าเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่จะต้องผลิตสินค้าขายแบบดิบหรือน้ำยางสดที่มีคุณภาพขายให้สหกรณ์ โดยสหกรณ์จะต้องฝึกอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการสวนยางพาราอย่างมืออาชีพ เพื่อลดผลกระทบจากการตกต่ำของราคา ซึ่งขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อราคาส่งออกยางพาราของไทยก็จะทำให้ราคายางพาราที่ชาวสวนขายได้ต่ำไปด้วย ซึ่งเราไม่สามารถกำหนดราคายางเองได้ ต้องพึ่งพิงจากตลาดต่างประเทศหรือผู้นำเข้า

ตลาดยางพารา

โครงการนี้มีคำถามการวิจัยที่สำคัญ 4 ข้อ

1. รูปแบบการบริหารจัดการของสหกรณ์เพื่อเชื่อมโยงจากกระบวนการผลิตของสมาชิกและการดำเนินธุรกิจของเครือข่ายภายใต้โซ่อุปทานควรทำอย่างไร
2. ช่องทางการตลาดทางเลือกใหม่สำหรับสหกรณ์ เพื่อลดข้อจำกัดของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและสหกรณ์และเชื่อมโยงไปสู่ตลาดปลายทางจะต้องทำอย่างไร
3. รูปแบบและกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายยางพาราตั้งแต่การผลิตจนถึงการส่งออกที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนนำภายใต้โซ่อุปทานควรมีรูปแบบอย่างไร
4. กลไกของรัฐที่ช่วยหนุนเสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อย่างยั่งยืนนั้นควรช่วยในลักษณะใดบ้าง

ภาพที่ 1 ปริมาณและความต้องการบริโภคของสหกรณ์

โดยโครงการวิจัยนี้จะร่วมมือกับสหกรณ์การเกษตรย่านตา-ขาว จำกัด ในฐานะแกนนำเครือข่าย เพื่อศึกษาการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับยางพาราของสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด ซึ่งในปัจจุบันมีการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับยางพาราและมีสหกรณ์เครือข่ายหรือพันธมิตรอยู่ 11 สหกรณ์

การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นไปในลักษณะของงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน เพื่อลดจุดอ่อน เครือข่ายที่เป็นอยู่ และการดำเนินธุรกิจในอนาคตเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะได้ตัวแบบเครือข่ายคุณค่ายางพาราโดยมีสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด เป็นแกนนำ เพื่อมุ่งดำเนินการในการพัฒนาโซ่อุปทานเชิงคุณค่าให้เกิดประโยชน์ต่อภาคีพันธมิตรของเครือข่ายธุรกิจยางพารา ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการตลาดขั้นสุดท้าย เพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถลดต้นทุนการตลาดในการนำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้ใช้และมีการค้าที่เป็นธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการประกอบอาชีพของชาวสวนยางพาราอย่างยั่งยืน เมื่อได้ผลการศึกษาจะนำมาเล่าสู่กันฟังในโอกาสต่อไป

